

Billeder på randen af

Det var ikke kun tårnene, der kollapsede i september for otte år siden. Det var også den nuancerede debat. Siden er vi blevet bombarderet med billeder, der vil have os til at opfatte verdens konflikter som sort-hvide. Hvis vi ikke får nogle modbilleder nu, bryder samfundet sammen. Kunstneren Jakob Jakobsen slår alarm.

INTERVIEW

ANDREAS RELSTER

Man står midt i mellem Ramallah på Vestbredden, Sandholmlejren og et Nørrebro i brand. Midt i mellem tilsyneladende urokkelige tilstande. Midt i mellem billeder, som man har set tusind gange før. Alligevel er noget forandret. For billedet af en israelsk bosættelse er blevet til et smukt landskabsmaleri, aktionen Luk Lejren mod Sandholmlejren for to år siden til en langstrakt menneskevandring og dagene efter lukningen af Ungdomshuset til et billede af en by, der lever og dør samtidig.

Jakob Jakobsen har i sin nye udstilling 'Billed Politik' skabt alternative billeder af noget, som ellers er set mange gange før.

Ingen kan vel være i tvivl om, at regeringen har mange mord og døde mennesker på samvittigheden

Men fokus er ikke længere på for eller imod den israelske besættelse, rydningen af Ungdomshuset eller aktivisternes protest mod asylcentret, men peger i stedet mod eftertænk-somhed. Han vil demonstrere, hvordan samtids konflikter

kan ses på andre måder, end vi er vant til – og at de billeder kan få os til at forstå konflikterne anderledes.

»Jeg vil vise, at vi lever midt i magtens billeder uden at få præsenteret et alternativ. Ingen kan huske billederne af de mange millioner, der protesterede over krigen i Irak. Men vi kan alle sammen huske billederne af tårnene, der falder«, siger Jakob Jakobsen.

Han mener, at billeder gennem de seneste tyve år er blevet brugt politisk – til markedsføring af blandt andet krigen mod terror. Og at det billedbombardement, vi hver dag bliver udsat for, har fået os til at betragte krige og konflikter som et simpelt spørgsmål om godt og ondt.

Jakob Jakobsen ønsker at gøre opmærksom på, at tingene ikke er så simple. En krig kan aldrig bare være retfærdig og fredsskabende, den er samtidig forfærdelig, ødelæggende og kompleks. Men vi har købt ideen om tingenes opdeling, og det står i vejen for en god debat. Uden den nuancerede debat om vigtige samfundsforhold bliver samfundet ifølge Jakob Jakobsen brudt.

MODBILLEDE.

Billedkunstner Jakob Jakobsen foran billeder af et brændende Nørrebro på Overgaden – Institut for Samtidskunst, hvor han udstiller. Foto: Jacob Ehrbahn

»Min udstilling er en fortælling om dialogens sammenbrud. Når man ser på de reaktioner, som medier og politikere har haft oven på 2001, så har de tragediens karakter. For i forsvaret af demokratiet har man skabt en billedpolitik og et sprog, der i virkeligheden gør det modsatte af at skabe dialog. Man underminerer det demokrati, man burde forsvare, når man kun vil se den ene side af sagen«, siger Jakob Jakobsen.

Og fordi han betragter samtidshistorien som en tragedie, har han også valgt at indrette sin udstilling som et teater.

Væggene i Overgaden er sorte i modsætning til den traditionelle hvide galleri-

væg, så vi i stedet for at vælge, hvad vi ser, bliver suget ind af de tre videoprojektioner og den speak, der sammen med en række fotografier udgør udstillingens 25 minutter lange rejse gennem billeder. Man bliver via skiftende lyssætning således ledt gennem billeder fra Vestbredden, Sandholmlejren og dagene i marts 2007, hvor Ungdomshuset blev ryddet. Man bliver som tilskuer selv hovedperson i Jakobsens tragedie, fordi han peger på vores rolle som beskuer til begivenheder, som vi grundlæggende ikke ved, hvad vi skal stille op med.

Det findes kun få modbilleder til ideen om den gode, retfærdige og humane krig,

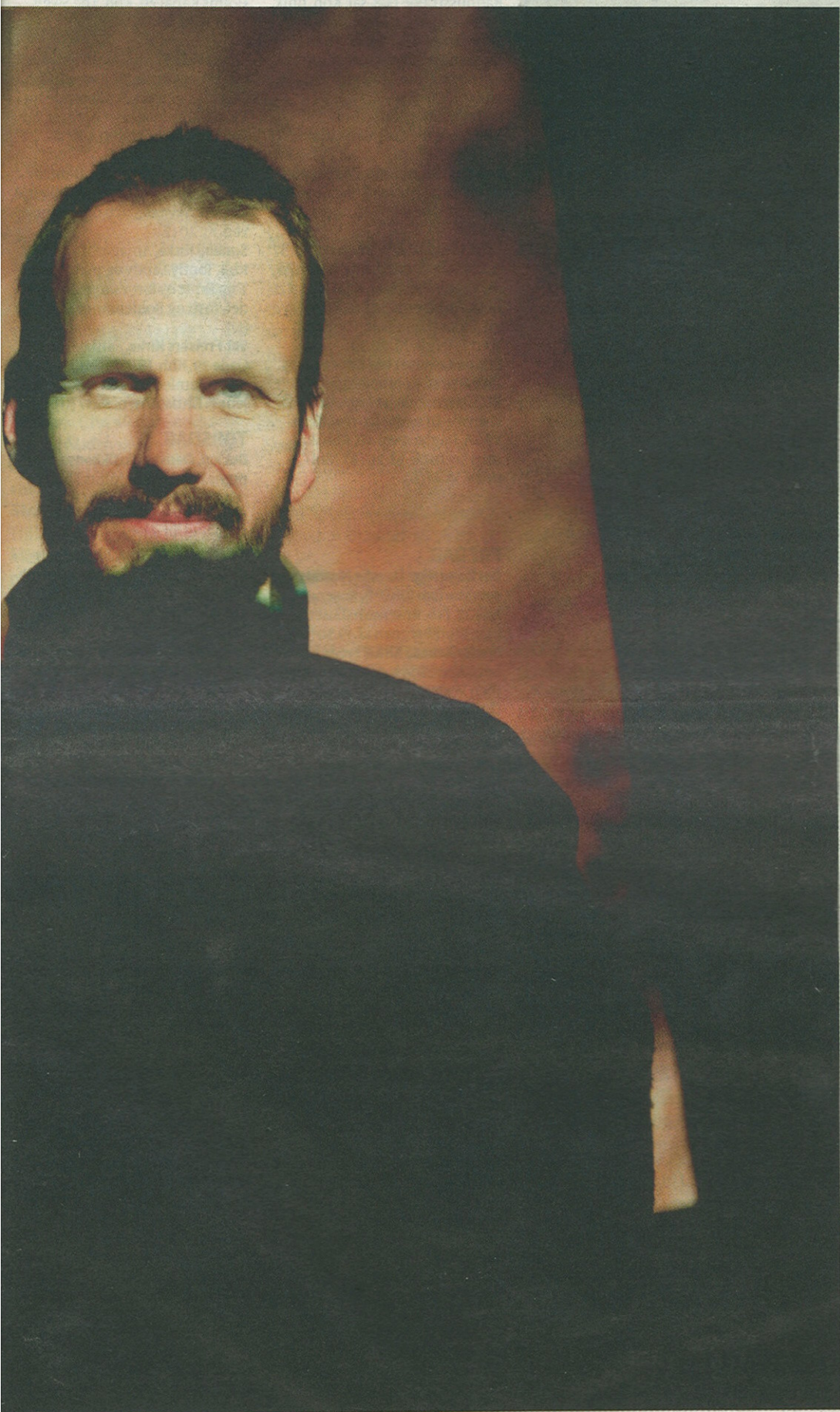
mener Jakob Jakobsen. Og de er kommet fra magthaverne selv.

»Abu Ghraib er et godt eksempel. De billeder betød uendelig meget mere end politiske rapporter og mistanker om tortur. Pludselig så vi, at den ondskab, vi siger, vi bekæmper – den indeholder vi selv«, siger Jakob Jakobsen.

Magt og afmagt

Et dansk eksempel er reaktionen på Muhammedtegningerne. Her blev ligeledes skabt et modbillede, fordi mediernes og politikernes forsøg på at vise magt over for en bestemt samfundsgruppe fik den modsatte effekt og kom til at pege på vo-

et sammenbrud

JAKOB JAKOBSEN

Billedkunstner
Født 1965.

Uddannet på
Det Kongelige
Danske
Kunstakademi.

Har tidligere
udstillet i blandt
andet Moskva,
London, Rotter-
dam og Seoul.

res afmagt og sårbarhed, da omverdenen reagerede voldsomt.

Men modbilleder, der ikke er skabt af magthaverne selv, ser vi ikke. Ødelæggelserne og volden forvoldt af de vestlige soldater ser vi aldrig. Til gengæld ser vi terrorismen i Islamabad, Kabul, Bagdad, eller hvor den end kommer til udtryk. Vi bliver mindet om deres vold, men ser aldrig vores egen, mener Jakob Jakobsen.

Hvad er konsekvensen af manglen på modbilleder, efter din mening?

»Det er, at debatten dør. Vi ved ikke længere, hvad vi skal sige, når vi bliver præsenteret for den samme type billeder igen og igen - for vi har ikke noget at sætte

dem over for. Derfor har jeg også til udstillingen valgt billeder, som vi kender, for eksempel brændende biler i byen for at vise, at de har mistet deres betydning«, siger Jakob Jakobsen.

Vi lever med andre ord ifølge Jakobsen i en form for vakuum. Bedøvede og billedmæssigt tvangsfodrede. Derfor kan vi se på politiken.dk, at 63 er dræbt i Bagdad og så læse videre om en økologisk spejgølse, uden det rigtig rører os.

Vi tror på det

Ifølge Jakob Jakobsen er vi altså i dag blevet vænnet til at tænke i 'de gode' og 'de onde'. Det betyder også, at modbilleder

VÆRKERNE. Jakob Jakobsen har forsøgt at skabe alternativer til de dramatiske billeder af Vestbredden, Sandholmlejren og optøjerne på Nørrebro, som manipulerer os til at se unuanceret på verden - og opdele mennesker i 'de gode' og 'de onde'.

PR-foto

BILLED POLITIK

Jakob Jakobsens **kunstneriske og politiske kampagne**, der former sig som en udstilling, en filmserie, en teaterforestilling og en bogudgivelse.

11. marts: Premiere på **forestillingen KAFKA** i Skuespilhuset. Jakob Jakobsen har instrueret 2. akt, hvor han vil tage teaterpublikummet på en bustur på Nørrebro.

10. og 11. april: **Seminaret 'Billed Politik - at se er at dræbe'** i Folkets Hus, Stengade 50, Nørrebro. Samtidig udkommer bogen **'Billed Politik - at se er at dræbe'**. 7., 8., 14., og 15. apr.: **Filmforvisninger** i Cinemateket.

www.billedpolitik.dk

bliver skrevet ind i den logik - de bliver ikke set som spørgsmålstejn ved, hvad vi foretager os, men som et udtryk for, at afsenderen repræsenterer 'de andre'.

»Modbilleder bliver i dag tolket som modstand og en sikkerhedsrisiko og ikke et udtryk for en levende og velfungerende debat, hvor der er flere løsninger på et

givet problem«, siger Jakob Jakobsen.

En kritik, man også kunne bruge over for dit projekt: Er det ikke bare et venstreorienteret partsindlæg?

»Jo, men nu fortæller jeg jo også historien om et sammenbrud. Det er på mange måder et umuligt projekt, hvilket jeg med billeder gerne vil prøve at gøre kropsligt og sanseligt. Men selvfølgelig er det en fortælling og kan sikkert ses som et partsindlæg«, siger Jakob Jakobsen.

Du siger i en speak på din udstilling, at statsministeren har blod på hænderne. Det er vel et meget tydeligt partsindlæg?

»Ingen kan vel være i tvivl om, at regeringen har mange mord og døde mennesker på samvittigheden. Eller at den sikkerhed, som vi blev lovet til gengæld for krigen mod terror, er en løgn. Vores sikkerhed er i dag undermineret, vi er langt mindre frie og langt mere overvågede nu end før«, siger Jakob Jakobsen.

Han har derfor svært ved at bevare optimismen. Men målet med hans udstilling er heller ikke at være positiv, men at åbne vores øjne for, hvordan debat og alternative synspunkter drukner i mediernes billeder. Og advare os mod det sammenbrud, som han ser som yderste konsekvens:

»Når vi ikke har en debat, har folket ikke længere en stemme, og hvis vi ikke kan tale sammen, så bliver den eneste mulighed konflikt og desperation. Hvis der ikke kommer en ny politisk fantasi, der bryder med den ensretning, der gennem billederne er altdominerende, så bryder hele samfundet sammen.«

ibyen@pol.dk
Jakob Jakobsen: Billed Politik. 12. feb.-4. apr. Overgaden. Overgaden Neden Vandet 17, Kbh. K. Fernisering fr. 12. feb. kl. 17-20.

